

Kelan ajankohtaiset - Perustoimeentulotuen ja budjettiriihen päätösten toimeenpano vuoden vaihteessa ja alkuvuodesta

15.11.2022

Mira Halme
Juristi, Kela

Indeksikorotukset

Kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia korotetaan 4,2 %

- Kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia ovat muun muassa kansaneläke, takuueläke, työmarkkinatuki ja peruspäiväraha sekä toimeentulotuen perusosa.
- Yleensä kansaneläkeindeksi tarkistetaan kerran vuodessa, mutta tänä vuonna siihen tehtiin ylimääräinen 3,5 %:n korotus ajalle 1.8.–31.12.2022.
- Kelan maksamia etuuksia korotetaan kansaneläkeindeksin perusteella 4,2 prosenttia 1.1.2023 alkaen.
 - Yksin asuvan perusosa on 555,11 euroa 1.1.2023 alkaen.

Ylimääräinen lapsilisä

Hallitus esittää kaksinkertaista lapsilisää joulukuuksi

- Hallitus esittää väliaikaista muutosta lapsilisälakiin ja toimeentulotuesta annettuun lakiin.
 - Hallituksen esitys on yksi vuoden 2023 budjettiriihessä sovitusta toimenpiteistä kansalaisten ostovoiman tukemiseksi.
- Hallituksen esityksen mukaan Kela maksaisi lapsilisät joulukuussa kaksinkertaisena.
 - Myös lapsilisän yksinhuoltajakorotus maksettaisiin kaksinkertaisena.
- Lapsilisä on toimeentulotuksessa tuloa, joka otetaan huomioon toimeentulotukea myönnettäessä.
 - Esimerkiksi marraskuussa 2021 lapsilisää sai noin 15 % toimeentulotuen saajista.
- Hallituksen esityksen mukaan joulukuussa maksettava **ylimääräinen lapsilisä olisi etuoikeutettua tuloa, joka ei vaikuta toimeentulotuen määrään.**
 - Ylimääräiseen lapsilisään ei tehdä perustoimeentulotuksessa kuittausta.

Väliaikaiset korotukset lapsiperheiden tukiin

Hallitus esittää väliaikaisia korotuksia lapsiperheiden tukiin

- Hallitus esittää väliaikaista korotusta vuoden 2023 ajaksi
 - työttömyysturvan lapsikorotukseen,
 - lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen,
 - opintorahan huoltajakorotukseen ja
 - toimeentulotuen alle 18-vuotiaan lapsen perusosaan
- Toimeentulotuen alle 18-vuotiaan lapsen perusosa on tällä hetkellä 282,47–373,08 e/kk.
 - Perusosan määrään vaikuttaa lapsen ikä ja sisarusten määrä.
- Lakiesityksessä perusosaa korotetaan 10 %:lla vuoden 2023 ajaksi.
 - Perusosaan tulee myös indeksikorotus 1.1.2023 alkaen.
 - Näin ollen lapsen perusosan määrä toimeentulotuessa olisi ensi vuonna 327,51–421,88 e/kk.

Väliaikainen sähkötuki

Väliaikainen sähkötuki

- Hallitus valmistelee ja ottaa käyttöön erillisen sähkötuen kotitalouksille, joilla ei ole mahdollisuutta täysimääräisesti hyödyntää verottajan myöntämää määräaikaista sähkövähennystä.
 - Tarkoituksena on välttää nousevien sähkön hintojen aiheuttamia kohtuuttomia tilanteita, joissa pienituloisten mahdollisuus selviytyä sähkölaskuista ja muista perustarpeista vaarantuu.
- Väliaikaista sähkötukea voi saada Suomessa vakinaisesti asuva kotitalous ja myös asunnon tulee sijaita Suomessa ja olla kotitalouden vakituiseen asumiseen käyttämä.
 - Jos kotitaloudella on samanaikaisesti käytössään useampi vakituinen asunto, tukea myönnetään vain yhden sähkökäyttöpaikan perusteella.
- Tuki on kuukausikohtainen ja sen voi hakea kerralla koko jaksolle tai joka kuukausi erikseen. Kuukausikohtainen laskutusjakso voi olla muutakin kuin kalenterikuukausittainen.
 - Tukea on haettava viimeistään 31.12.2023.
- Väliaikainen sähkötuki on saajalleen verovapaa ja se maksetaan hakijan ilmoittamalle tilille.
- Väliaikaisen sähkötuen omavastuuosuus on 400 euroa kuukaudessa ja sitä maksetaan 60 % omavastuun ylittävästä summasta.

Kenellä on oikeus väliaikaiseen sähkötukeen?

- Väliaikaiseen sähkötukeen on oikeus kotitaloudella, joka ei voi hyödyntää sähkövähennystä täysimääräisesti
 - Kotitalouden on ensisijaisesti selvitettävä siihen kuuluvien verovelvollisten sähkövähennysoikeus ja vasta tämän jälkeen voidaan väliaikainen sähkötuki käsitellä.
 - Kotitalous voi saada vain väliaikaisen sähkötuen tai sähkövähennyksen, ei molempia.
 - Tarkkoja tulorajoja ei voida antaa, koska eri tuloista (etuudet ja palkat) maksetaan veroa eri tavoin ja myös verovelvollisen verotuksessa tehtävien vähennysten määrä voi vaihdella.
- Väliaikaista sähkötukea voi saada sähköenergialaskuihin, jotka ovat syntyneet ajalla 1.1.-30.4.2023
- Mahdollisia sähkötuen saajia arvioidaan olevan noin 100 000, mutta arvio sisältää paljon epävarmuustekijöitä

Väliaikaisen sähkötuen hakeminen ja myöntäminen

- Kela toimeenpanee väliaikaisen sähkötuen
- Tuki myönnetään hakemuksen ja sähkölaskun perusteella
 - Hakemuksen voi toimittaa joko paperisena tai OmaKelan kautta sähköisenä lomakkeena. Suullinen hakeminen on myös mahdollista.
- Kela välittää verottajalle tiedot sähkötuen saajista.
- Toimeentulotukea saavat voivat hakea toimeentulotuen sähkökuluihinsa kuten ennenkin, eikä toimeentulotukea haettaessa edellytetä sähkötuen hakemista.
 - Jos sähkötuki on jo myönnetty, huomioidaan se maksupäivän mukaisesti perustoimeentulotuessa tuloksi ja sähkölasku eräpäivän mukaisesti menoksi.
- Voit lukea lisää sähkötuesta Kela.fi-sivuilta
 - [Väliaikainen sähkötuki | Henkilöasiakkaat | Kela](#)

Energian hintojen vaikutukset asumismenojen huomioimiseen perustoimeentulotuessa

Taloussähkölaskut

- Kelassa on otettu käyttöön poikkeusajan taloussähkönormit.
- Taloussähkönormit ovat kaksikertaisia aiempaan verrattuna.
- Jos taloussähkölasku on alle taloussähkönormin tai se ylittää vähäisesti taloussähkönormin
 - Taloussähkölasku huomioidaan menona kokonaisuudessaan
- Jos taloussähkölasku ylittää taloussähkönormin
 - Lasku voidaan huomioida ylityksestä huolimatta, jos kulutus on tavanomaista
 - Jos asiakkaalla ole erityisiä perusteita kohtuullista tasoa korkeammille taloussähkölaskuille, huomioidaan menona taloussähkönormin mukainen kohtuullinen osuus

Asumisnormiin kuuluvien menojen huomioiminen

- Kohtuullisten asumiskustannusten arvioimiseksi Kelassa on määritelty kuntakohtaiset asumisnormit, jotka määräytyvät toimeentulotukiperheen koon tai asunnossa asuvien henkilöiden mukaan.
 - Asumisnormeja käytetään sekä vuokra-asuntojen että omistusasuntojen asumismenojen kohtuullisuuden arvioinnissa.
- Asumisnormiin sisältyy vuokra, vastike, omakotitalon hoitomenot, asuntolainan korot sekä lämmitys.
 - Näiden menojen tulee jäädä alle Kelan asumisnormin
- Kela tarkastelee paikkakunnan asumisnormeja ensi vuodelle.
 - Tarkastelu on yleensä tehty vuosittain.
- Asumismenot ovat voineet ylittää asumisnormin noin 5 %.
 - Nyt asumismenojen ylitys voi olla noin 8 %.

Asumisnormiin kuuluvien menojen huomioiminen

Lämmitysmenot

- Jos lämmitysmenot on huomioitu aiemmin menona asiakkaalle kuukausittain,
 - lämmitysmenot voidaan huomioida jatkossakin, vaikka asumisnormi ylittyisi, jos kulutus on tavanomaista.
- Jos lämmitysmenoja ei ole aiemmin huomioitu, koska asumisnormissa ei ole ollut tilaa lämmitysmenojen huomioimiselle eli asumismenot on kohtuullistettu.
 - Lähtökohtaisesti lämmitysmenoja ei huomioida menona jatkossakaan, sillä asiakas on itse valinnut asua kohtuullista tasoa kalliimmassa asunnossa.
- Jos asumisnormissa on tilaa huomioida osittain lämmitysmenoja, lämmitysmenoon jäävä osuus huomioidaan kaksinkertaisena.

Suomi.fi -valtuudet

Kela|Fpa[®]

Suomi.fi -valtuudet

- Hyvinvointialueiden työntekijöillä täytyy olla tarvittavat Suomi.fi-valtuudet 1.1.2023, jotta he voivat käyttää Kelan asiointipalveluja työssään.
- Hyvinvointialueella tarvittavia Kelan asiointipalveluja ovat esimerkiksi etuustietopalvelu Kelmu, ajanvarauspalvelu, työnantajien asiointipalvelut ja Kanta-ekstranet.
- Ilman uusia valtuuksia hyvinvointialueen työntekijä ei voi käyttää näitä palveluita 1.1.2023 alkaen.
 - Uusia valtuuksia tarvitaan myös niissä kuntayhtymissä, jotka muuttuvat hyvinvointialueiksi, eli nykyisten valtuuksien siirtäminen ei ole riittävä toimenpide.
- Nykyisten valtuuksien lisäksi Kelmussa otetaan käyttöön uusia valtuuksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2023.
 - Tämä muutos on tehty, jotta tietojen näkyminen ja palvelun käyttäminen voidaan rajata vain niille työntekijöille, joilla on työnsä takia näihin oikeus.
 - Nykyinen valtuus Etuustietojen katselu ja maksuvaatimusten rekisteröinti tulee hyvinvointialueiden työntekijöiden käyttöön. Sen avulla työntekijät näkevät asiakkaidensa saamat etuudet ja niihin liittyvät tiedot. Tällä valtuudella hyvinvointialue voi myös rekisteröidä maksuvaatimuksia Kelalle.
 - Uudella valtuudella Toimeentulotuen ja sosiaalipalvelujen asiakkaiden tietojen tarkastelu hyvinvointialueen työntekijä näkee Kelan välittämät ilmoitukset sosiaalipalvelujen tarpeesta sekä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset.
- Lisätietoja ja ohjeita löytyy täältä:
 - [Muista antaa Suomi.fi-valtuudet hyvinvointialueen työntekijöille | Yhteistyökumppanit | Kela](#)

Kiitos!

Mira Halme
Juristi, Kela
mira.halme@kela.fi

Kela|Fpa 